

4^e jaargang, no. 9
september 2025

ogeroop

In deze uitgave:

- Wereldbeheersers van deze duisternis (5)
- Evangeliseren kun je leren
- De vroege en de late regen
- Wandelen door het Oude Testament (29)
- Pinksteren
- Is Jezus Christus God, mens of allebei tegelijk?
- Zending in Congo
- Dagboeken bij de Bijbel

volle evangelie magazine

INHOUDSOPGAVE

- 2 Goud vanouds en van nu' - Rita Blijdorp: MP3's van J.E. v.d. Brink
- 2 Wereldbeheersers van deze duisternis (5) - J.E. v.d. Brink
- 3 Evangeliseren kun je leren - Ruurd Visser
- 3 De daad bij het woord: De vroege en de late regen - Pieter van Berkel
- 6 Liederen om te luisteren of mee te zingen - Henk Verbeek
- 7 Wandelen door het Oude Testament (29) - Cees Visser
- 14 Reacties van lezers (ingezonden)
- 15 Gedicht: Bij God ... komt het altijd goed - Hanny Laurita
- 16 Pinksteren - Piet Sulman
- 16 Is Jezus Christus God, mens of allebei tegelijk? (1) - Jildert de Boer
- 18 Zending in Congo - Roland en Ingeborg Bahozi-Zoet
- 20 Dagboeken bij de Bijbel - Redactie
- 22 Boekjes over het volle evangelie - Redactie
- 22 Mededelingen en colofon

TEKST HOGER-OP LASTIG LEESBAAR?

Maak de tekst groter door je wielje te rollen. Dus Control + wielje.

'GOUD VANOUDS EN VAN NU'

Door Rita Blijdorp

Beste mensen,
We zijn alweer aan het einde gekomen van de Driebergen studieweek 1983. In deze "Goud als vanoud" en NU de vrijdagmorgen studie van broeder Van den Brink die de titel heeft meegekregen "Kwade geesten – Jezus en Beelzebul". Broeder Van den Brink spreekt vanuit Matheus 12:22-30.

Hij begint met de vraag of we rekening houden met de gedemoniseerde wereld waarin we leven. Zijn we er ons van bewust en weten we altijd op bijbelse wijze te reageren op wat we meemaken. Misschien voor velen bekende materie maar misschien voor anderen een opfrisser. De serie wordt afgesloten met een aantal vragen die op vrijdagavond gesteld konden worden. De twee opnames kunnen beluisterd worden op de volgende links:

Vrijdagmorgen studie: [19830729-2570a-JEvdBrink-mat12:22-30-Gemeentekamp-Kwade geesten, Beelzebul-vr mo](#)

Vrijdagavond vragen: [19830729-2570c-JEvdBrink-Vragen beantwoording-vr av](#)

En zoals inmiddels bij deze serie gebruikelijk is vind je hieronder de leesversie van de studie van vorige maand:

WERELDBEHEERSERS VAN DEZE DUISTERNIS (5)

De rol van de overheid

Naar de MP3 van de studie op het gemeentekamp van de VEG Den Haag van 1983-07-28 (do.).

Door J.E. van den Brink

Inleiding

We hebben duidelijk gemaakt dat Paulus zegt: nu moet je eens voor die overheid gaan bidden. Want die overheid die is door God ingesteld en zij staat immers in dienst van God, u ten goede!

Klik op de foto om te lezen over zijn leven en bediening

Romeinen 13:4 – Zij staat immers in dienst van God, u ten goede. Maar indien gij kwaad doet, wees dan bevreesd; want zij draagt het zwaard niet tevergeefs; zij staat immers in de dienst van God, als toornende wreekster voor hem, die kwaad bedrijft. Daarom is het nodig zich te onderwerpen, niet slechts om de toorn, maar ook om des gewetens wil. Daarom brengt gij toch ook belastingen op; want zij zijn dienaren Gods, die juist op dit punt voortdurend letten. Betaalt aan allen het verschuldigde, belasting aan wie belasting, tol aan wie tol, ontzag aan wie ontzag, eerbetoon aan wie eer toekomt.

U ziet het: je kunt er niet onderuit om te zeggen daar praten we niet over. Want het wordt meerdere malen gezegd. Maar nu gaan we ook begrijpen dat Paulus zegt, dat onze strijd is tegen de wereldbeheersers van deze duisternis. En als je dan nog helemaal niet weet wat die wereldbeheersers zijn hoe kun je er dan tegen strijden? We hebben wel de boze geesten genomen, maar die wereldbeheersers hebben we altijd terzijde gesteld, maar daar zullen we ook eens aan moeten gaan denken.

Wereldgeesten en vorsten uit de hemel

Want die overheid kan *gedemoniseerd* worden. God heeft die overheid ingesteld. Wat zijn de Bijbel over de wereldgeesten? Dat zijn de menselijke geesten die met elkaar het nog goed doen. En daar bemoeien die vorsten uit de hemel zich mee, die wereldbeheersers van deze duisternis. En dan gaat het fout. Wat moeten we dus doen? In ons gebed die vorsten in die hemelse

gewesten weerstaan. En we hebben veelal die vermaning genegeerd uit onwetendheid. Maar als we het dan weten en we doen het niet, wat moet je dan zeggen? Dan zijn we dubbel schuldig.

Lees [HIER](#) verder...

EVANGELISEREN KUN JE LEREN

Door Ruurd Visser

De titel van dit stukje doet vermoeden dat je kunt leren hoe je anderen moet vertellen dat Jezus ook voor hen is gestorven bijvoorbeeld.

In mijn leven met de Heer heb ik een tijdje geschuild in een evangelische gemeente. Dat was een goede tijd.

In deze gemeente was veel aandacht voor het evangelisatiewerk. De evangelisatie rond de TT-races in Assen sprong daar uit. Een grote groep mensen trok dan de stad in en probeerden de voorbijgangers te overtuigen dat zij zich moesten bekeren.

De drukte in de stad vond ik heel bijzonder. Regelmatig ging ik kijken in de stad. Bij het gebouw van het Leger des Heils werd ik aangesproken door de majoor. "Jij kunt zingen, kom meezingen." Dat was de eerste keer dat ik daadwerkelijk meedeed aan het evangeliseren. En ieder jaar was er opnieuw een evangelisatieactie rond de TT.

De laatste jaren begon ik steeds meer te denken dat evangeliseren anders zou moeten zijn. Niet die ander uitnodigend overtuigen dat....

Dit jaar mocht ik op vrijdagavond de toerusting houden. In 'Levend Geloof' had ik een mooi gedeelte gevonden over de verloren zoon. Dat heb ik gedeeld met de mensen die gingen evangeliseren. Het ging over de kwijt geraakte mens.

Evangelisatiewerk lijkt op een paraplu

Met een paraplu kun je iemand een tik geven. He, luister eens.... Met een paraplu kun je iemand een por geven, met een paraplu kun je zelfs iemand pootje haken. Maar daar is een paraplu niet voor! Een paraplu steek je op en je schuilt er onder. Er is niet zoveel plaats onder een paraplu. In het kinderlied gaat het maar over twee. Met een paraplu kun je iemand een paar droge momenten aanbieden. Misschien even een paar woorden wisselen. Jij bent immers de ambassadeur van Vader. Laat mensen maar schuilen onder jouw paraplu.

Uw vriendelijkheid zij aan alle mensen bekend. Met daar achter aan: ***de Heer is nabij.***

Heel gewoon een ontmoeting in de supermarkt. Een echtpaar stond bij de zuivelvitrine. De moeder sprak haar dochter aan. "Ga eens even aan de kant, je staat in de weg". Waarop ik zei dat ze zeker niet in de weg stond. Deze dochter was een zorgenkind. De moeder verontschuldigde zich omdat haar dochter niet gewoon mee kon doen in het leven. Daarop reageerde ik met de woorden: "Ze is toch jullie prinses"? We hebben nog even gepraat. Ging het gesprek expliciet over de Heer? Dat niet, maar het ging erover *hoe de Heer is*. We stonden even met z'n vieren, de vader, de moeder, de dochter en ik onder de paraplu. Droog, even in het klimaat van Vader. En reken maar dat de Heer nabij was...

DE DAAD BIJ HET WOORD: DE VROEGE EN DE LATE REGEN

Door Pieter van Berkel

De komst van Jezus in ons bespoedigen!

In mijn vorige bijdragen hebben we het onder meer gehad over hoe onze persoonlijke heiliging naar buiten toe zichtbaar kan worden. *Dat is: laten zien wie Jezus is in ons spreken, luisteren, houding en levensstijl.* Daar komt heel veel op af, om ons iedere keer weer te laten struikelen en te frustreren. De vijanden blijven drammen en soms zijn we er niet op gespitst. Waar mensen samen komen, zijn er verschillen en hij probeert daar misbruik van te maken door mensen/je broeder of zuster tegen elkaar op te zetten. Het heeft mijn hart daarom wat te schrijven, waar iedereen een beetje blij van wordt. We hebben het zo nodig, jullie, maar ik net zo goed. Liefdevolle aansporing, bemoediging, vertroosting en.... een diepe

bewogenheid hebben voor elkaar, zodat we *samen* verder kunnen en hierdoor de komst van Jezus *in* ons allen kunnen bespoedigen.

De vroege en de late regen

In deze bijdrage wil ik het daarom hebben over *de vroege en de late regen* en.... met name wat God hiermee bedoelt en waarom. Ik geloof, dat we **nu** in de tijd leven van die late regen. Helaas door allerlei gebeurtenissen en omstandigheden in levens van mensen ervaart niet iedereen dat. Misschien zijn er mensen die voor hun gevoel in de woestijn zitten en er niet uitkomen. God in Zijn onmetelijke liefde wil je daar uit weg leiden en je overwinning geven over jouw persoonlijke vijanden die de problemen in je leven veroorzaken. Hij wil niets liever dan krachtig kunnen werken en spreken en daarmee zichtbaar worden in ieder van ons persoonlijk, zodat nog meer mensen tot geloof kunnen komen. Precies zoals wat er in *Handelingen 2* wordt beschreven. En dit is het Woord van de Heer voor ieder van ons: *Jesaja 43:4: Maar nu, zo zegt de Here, uw Schepper, o Jakob, en uw Formeerder, o Israël: Vrees niet, want Ik heb u verlost, Ik heb u bij uw naam geroepen, gij zijt Mijn.*

In welke mate heb ik mijn geest verbonden met de Geest van God?

Wij allen hebben de vroege regen geproefd, toen wij tot bekering kwamen en gedoopt werden in water en heilige Geest. Het Woord van God, dat in ons hart (onze persoonlijke akker) werd gezaaid, is gaan kiemen. Het regende in ons leven. En we zijn vol enthousiasme de geestelijke weg gaan bewandelen. Gods Geest (beeld van regen) was herkenbaar aan het werk in ons. Toch zijn helaas veel gelovigen blijven steken en niet verder gekomen dan een net ontkiemd plantje. De groei ging er al snel uit, waardoor de dagelijkse beleving met God en Jezus ontbreekt. Zij missen de krachtige werking van Gods Geest die *nog steeds* in hen woont, maar niet kan functioneren. Men is in de woestijn terecht gekomen en... hun persoonlijke levensakker is uitgedroogd.

Men leeft van situatie naar situatie en van probleem naar probleem. Terwijl ze kennis hebben gekregen van het levend makende evangelie hebben ze er eigenlijk geen deel meer aan. Men heeft deel gehad aan die vroege regen, maar missen nu de late of spade regen in hun leven.

Hoe komt dat toch? *Ik geloof, dat geestelijke groei en de beleving ervan te maken heeft met de mate waarin wij onze eigen menselijke geest bewust verbinden met de Geest van God die in ons woont.* Daarom spreekt God vanuit Zijn liefde tot ons allen en zegt: "Wees niet

ontmoedigd maar verbind je (opnieuw) met Mijn Geest zodat Ik weer zichtbaar word in jou en je Mijn regenstromen die ik je heden wil geven opnieuw kan gaan ervaren.

De Heer wil zo graag, dat wij *dat* volk zijn waaruit het nu al regent

Persoonlijk geloof ik niet, dat de late regen een soort van buiten af komende opwekking ergens *in de toekomst* is.

Veel christenen geloven dit en wachten passief af, waardoor geestelijke groei juist wordt uitgesteld. Dat is nu *nét* niet wat God bedoelt.

Een wolk is het beeld van de gemeente. De plaats waar de Heer woont. En...uit die wolk kan het *nóg* meer gaan regenen, vroege én late regen. De Heer wil zo graag, dat wij *dat* volk, die wolk zijn van waaruit de late regen in overvloed komt. Die late regen zijn de stromen (woorden) van levend water, woorden van bevrijding, woorden van overwinning, genezing en eeuwig leven. *Naar Handelingen 2.* Als God ziet, dat het zaad (Gods Woord) in onze persoonlijk geestelijke akker kiemt en groeit en... volwassen gaat worden, *dán* schenkt Hij *die late regen* die een extra impuls geeft aan onze geestelijke groei. Die impuls is de krachtige vervulling met heilige Geest die we dan ook daadwerkelijk gaan ervaren en beleven. Dat zal zich uiten in een onuitsprekelijke vreugde en.... spreken en handelen met kracht van de Geest, waardoor velen tot geloof zullen komen en Jezus gaan volgen. Daar willen we toch allemaal deel van uitmaken?

De mate echter waarin wij de Geest van God de kans geven om in ons het zaad (Gods Woord) te laten kiemen en uitgroeien, hangt af van de mate van ons verlangen om ons bewust volledig te verbinden mét de Geest van God. Ga je dat daadwerkelijk doen, dan zal dat niet verborgen blijven, maar wordt dat *óók* zichtbaar in ons natuurlijke leven. "Wat er in zit, komt er uit." Laten we daarom allen *eensgezind* én met passie hier voor bidden, zodat de Geest van God - de heilige Geest - Zijn werk in ons allen volledig en zonder belemmeringen kan doen. Zo worden we dan verder *vervuld* mét heilige Geest.

Maar met inzicht en kennis alleen kom je er niet

Daarom zijn wij zo bevoorrecht deze inzichten te hebben. Maar met inzicht en kennis alleen kom je er niet. Ik wil dat Woord van God met hart en ziel vlees laten worden in mijn leven. Dat wil zeggen: er naar handelen en naar leven en zo God en Jezus verheerlijken door mijn leven heen en Zijn komst in mij bespoedigen. De voorwaarde - lees wetmatigheid van

het Koninkrijk van God - voor vruchtbare regenval op de juiste tijd, is *de gehoorzaamheid* aan wat God wil. Lev. 26:3-4. **“Indien gij in mijn inzettingen wandelt en Mijn geboden nauwgezet in acht neemt, dán zal Ik u ter rechter tijd uw regens geven, zodat het land zijn opbrengst geeft en het geboomte des velds, zijn vrucht draagt”**

Die late regen bewerkt, dat wij **“vervuld worden tot alle volheid van God”** Efeziërs 3:19.

Zij waren eensgezind in het bidden en smeken en volhardend in het geloof

“En het zal zijn in de laatste dagen, zegt God, dat Ik zal uitstorten van mijn Geest op alle vlees” Ik vertaal dat met: *al wat geestelijk leeft. Handelingen 2:17.*

Het is dus niet zo, dat ieder mens de heilige Geest op die pinksterdag ontving. Gods Geest kwam *beschikbaar* voor *alle* mensen die bewust Jezus aanvaardden. Jezus doopte hen met heilige Geest en zij werden tevens *vervuld* met heilige Geest.

Wat mij overigens opvalt is, dat de discipelen met de vrouwen en... Maria, de moeder van Jezus, en Zijn broers **allen eensgezind** waren *in het bidden en smeken en met volharding en geloof* baden voor de vervulling van de belofte van Jezus. *Handelingen 1:13-14.*

Er was **éénheid** in het verlangen om de belofte van Jezus te ontvangen. En wij? Zijn wij óók eensgezind en volhardend in gebed en geloof voor verdere vervulling van heilige Geest in ons leven? Zien wij ook reikhalzend en eensgezind uit naar nog meer late regen op onze geestelijke akker?

Dat willen we allemaal toch? Laten we daarom samen in eigen lokale gemeente, maar ook met zuster-gemeenten het voorbeeld volgen uit *Handelingen 1 en 2* en eensgezind zijn/worden in ons bidden en verwachten. Het *gevolg* is, dat de hemelsluizen zich zullen openen en wij net zoals de discipelen verder vervuld worden *mét* heilige Geest.

Laten we zo doende de wederkomst van Jezus bespoedigen *in ieder van ons* en God zichtbaar laten worden in ons. Ik geloof, dat ‘dit’ het diepste verlangen is van God.

God is in onze tijd bezig Zijn Geest uit te storten op al wat geestelijk leeft

Toen ze hun gebed beëindigd hadden, begon de plaats waar ze bijeen waren te beven en allen werden vervuld met heilige Geest en spraken vrijmoedig over de boodschap van God. Handelingen 4:31

En.... de achterblijvende leerlingen werden vervuld met vreugde en met heilige Geest. Handelingen 13:52.

Ik geloof, dat God in onze tijd bezig is Zijn Geest uit te storten op al wat geestelijk leeft en Hij verlangt er naar, dat wij Zijn kracht echt gaan ervaren. Het regent reeds, maar worden we ook nat? De Geest wil werkzaam zijn in levens van mensen, maar krijgt Hij de kans wel?

God werkt niet over onze hoofden heen. Hij werkt dóór ons heen en dat kan Hij alleen als er 100% toewijding is aan Hem.

En Hij, de scharen ziende, werd innerlijk met ontferming bewogen over hen

Zo zijn er miljoenen gelovigen wereldwijd die in hun leven als het ware tegen een koperen deksel aan kijken en de blauwe lucht niet meer zien. Gevangen in hun bubbel van verdriet en pijn.

Ik zie dat hier bij veel christenen die gebukt gaan onder het juk van angst en onzekerheid over hun aardse toekomst en dat tekent hun hele leven.

Jezus zag dat ook toen Hij op aarde rond ging. *Mattheüs 9:36: En Hij, de scharen ziende, werd innerlijk met ontferming bewogen over hen, omdat zij vermoeid en verstrooid waren, gelijk schapen, die geen herder hebben.*

Broeders en zusters.... hebben wij óók oog voor elkaar. Zijn wij net zoals Jezus óók met ontferming bewogen voor de mens om ons heen? Of leven wij in onze eigen geestelijke bubbel en hebben wij alleen maar oog voor onszelf?

2 Korintiërs 1:3-4 Geprezen zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, de Vader van de barmhartigheden en de God van alle vertroosting, die ons troost in al onze verdrukking, zodat wij hen kunnen troosten die in allerlei verdrukking zijn, met de vertroosting waarmee wij zelf door God getroost worden.

Deze bewogenheid is al in ons, omdat dit het karakter van Gods Geest is die in ons woont. Hij roept ons en mij steeds weer op met diezelfde goddelijke bewogenheid het goede te doen. Dat is: te bidden en te strijden voor elkaar, opdat ieder tot vrijheid en vervulling komt. Dit wordt mogelijk als we eensgezind en met elkaar uitzien naar meer late of spade regen in ons persoonlijk leven en daarmee ook in je eigen gemeente.

Zilver en goud heb ik niet, maar wat ik heb, dat geef ik u (Hand. 3:6).

Wat is dat dan het goede doen in simpele praktijk? Dat kan zijn: elkaar opzoeken, elkaar bemoedigen, een open oog hebben voor elkaar. Laten zien dat we de liefde van Jezus in ons hebben en met ontferming bewogen zijn voor onze naaste die het zwaar heeft. Draagt elkander in liefde. Het hoort er allemaal bij. Je

kunt niet zeggen geestelijk te groeien, terwijl je het *goede doen* na laat. Dat bestaat niet. Als dat zo is, is er scheefgroei en zo wil de Heer dat niet.

Van iemand hoorde ik eens: "Ik ken mensen die al 10 jaar in de gemeente zitten, maar nog nooit bij elkaar over de vloer zijn geweest" Die uitspraak raakte me. Dit is *niet* zoals de Heer het bedoelt. Daarom is er veel eenzaamheid en misschien ook wel onder volle evangelie christenen. Als dit herkenbaar is, laten we dit dan veranderen. Niemand is een eiland. *Handelingen 4:32 En de menigte van hen die geloofden, was één van hart en één van ziel; en niemand zei, dat iets van wat hij bezat, van hemzelf was, maar alles hadden zij gemeenschappelijk. Wát hebben we dan met elkaar gemeenschappelijk?*

'De late regen die nu begint te vallen'

Namelijk: Het Woord van leven en vertroosting. Het Woord van aansporing en bemoediging. Het Woord van bevrijding van al onze vijanden. Het Woord dat levend maakt en ons doet groeien naar geestelijke volwassenheid. Dit delen geeft een onmetelijke vreugde en versterkt je zelf. Ik hoor wel eens, "ik ben daar niet zo goed in" of... "mijn kennis schiet tekort" of.... "ik ben al oud." Lieve mensen voor God is niemand te oud. Petrus schrijft in Handelingen 3:6, *Zilver en goud heb ik niet, maar wat ik heb, dat geef ik u: Zoek daarom het goede te doen met wát je al hebt en wees een zegen voor en in jouw gemeente.*

Ga niet weg uit Jeruzalem

Voor zijn hemelvaart gaf Jezus een belangrijke opdracht aan de discipelen.

Handelingen 1:4. En toen Hij met hen samen was, beval Hij hun dat zij niet uit Jeruzalem weg zouden gaan, maar de belofte van de Vader zouden verwachten, die u, zei Hij, van Mij gehoord hebt;

De Heer roept steeds weer opnieuw op *in* de stad Jeruzalem (de wolk) te blijven. Dat is waar God woont. Dat is *in* ons hart. God is dus niet ver weg, maar juist heel dichtbij. En toch... hoor ik vaak mensen zeggen: "Ik ervaar God niet," "Het lijkt alsof de hemel van koper is", "Er komt geen antwoord op mijn bidden" Door allerlei omstandigheden in hun leven, zoals moeite, pijn teleurstellingen en frustratie is hun geestelijk leven op een laag pitje komen te staan. Men zit nog steeds fysiek in een gemeente, maar zijn uit Jeruzalem/de wolk vertrokken, waardoor hun leven niet meer onder leiding van Gods Geest staat. De primaire oorzaak is, dat hun menselijke geest zich niet meer met de Goddelijke Geest die in hen woont verbindt of kan verbinden. De Heer roept ons allen op in Jeruzalem te blijven of *terug*

te keren en eensgezind uit te zien naar verdere vervulling van heilige Geest, om zo de komst van de Heer in ons te bespoedigen.

Tenslotte

Laten we daarom met bewogenheid en liefde voor elkaar bidden met geloof en... volhardend uitzien naar de vervulling en krachtige werking van Gods Geest, zodat *iedereen* deel kan hebben aan die late regen die verfrist, vernieuwt en verkwikt. Laten we elkaar vertroosten, bemoedigen en aansporen met *een liefde* die alle verstand te boven gaat.

Ik zou willen eindigen met dit prachtige lied "*Grens'loze liefde*" uit [Kapelklanken 167](#). De tekst geschreven door een geliefde zuster, Rita Tonkens, die ik heel goed heb gekend.

Ik verlang er naar dat die liefde en diepe ontferming ook in mij gezien zal worden tot behoud en redding van alle mensen die God zo lief heeft. Laat dit al groeiende naar geestelijke volwassenheid (zoonschap) onze *gezamenlijke passie* zijn en zo kunnen we God verheerlijken door en in ons leven.

Gods zegene U!

LIEDEREN om te luisteren of mee te zingen

Door Henk Verbeek

Op 10 september sprak Jakob Janssens op de Bijbelkring over "Samen op weg" uit 1 Thess. 5:11-28.

In de gemeente staat de één niet boven de ander. Let op elkaar, zit er iemand in de struiken verward? Heb geduld met allen. Wakker de ander aan en bid voor elkaar!

De navolgende liederen uit Kapelklanken gaan o.a. over de gemeente en wat wij daarin van God verwachten.

[Lied 132](#) (Gods huisgezin) - een loflied voor de Heer, die Zijn gemeente bouwt en leidt.

[Lied 136](#) (De gebaande weg) - Als Zijn gemeent' op aard' en geest'lijk vrij, volvoeren wij Gods plan krachtig en blij.

[Lied 150](#) (Jezus is Heer) - De gemeente komt tot volheid, vlekkeloos, volkomen gaaf.

[Lied 152](#) (God is goed in al wat Hij doet) - Nu gaan wij vol kracht en moed als gemeente voort.

Jakob besloot met: Doof de Geest niet uit, bid zonder ophouden, maak je geen zorgen voor de dag van morgen en verblijd je te allen tijde.

WANDELEN DOOR HET OUDE TESTAMENT (29)

*Naar de mp3 van de bijbelstudie door Cees Visser
gehouden op 2004-10-06 in de VEG 'Immanuël te
Breda*

Genesis 30:25 - 32:21

Inleiding

We pakken de draad op bij Genesis 30 vers 25. Op dat moment is Jakob al veertien jaar bij Laban; hij heeft hem twee keer zeven jaar gediend voor Lea en Rachel. Inmiddels heeft hij elf zonen en één dochter bij vier vrouwen. Na die veertien jaar verlangt Jakob terug naar Kanaän, het land der belofte.

Genesis 30:25 – Nadat Rachel Jozef gebaard had, zei Jakob tot Laban: Laat mij vertrekken, opdat ik naar mijn geboorteplaats en mijn land ga. Geef (mij) mijn vrouwen en kinderen, om wie ik u gediend heb, opdat ik moge heengaan, want gij weet welke diensten ik voor u verricht heb.

Verborgene agenda

Laban denkt: liever niet, Jakob. Jij bent een gezegende des Heren, je bent goud waard. Ik wil je hier houden en liefst zo lang mogelijk. Dat denkt hij, maar hij zegt:

Genesis 30:27-36 – Daarop zei Laban tot hem: Mocht ik uw genegenheid gewonnen hebben! Ik heb waargenomen, dat de Heer mij om uwentwil gezegend heeft. En hij zei: Bepaal, wat uw loon bij mij zal zijn; en ik zal het geven.

Een mooie formulering: mocht ik uw genegenheid gewonnen hebben. Dat klinkt goed. Maar Laban heeft een 'verborgen agenda'. Hij wil Jakob en zijn dochters gewoon bij zich houden, ook zijn kleinzons en kleindochter. Want zo lang Jakob bij hem is, heeft hij voorspoed.

Wat doet Jakob met dit aanbod? Hij gaat er op in, maar doet dat op de 'oude toer'. Hij opent de onderhandelingen met Laban en werkt ook met een 'verborgen agenda'. Hij wil Laban 'terugpakken' op zijn bedrog.

Jakob pakt Laban terug

Genesis 30:29 – Daarop zei hij tot hem: Gij zelf weet, hoe ik u gediend heb, en hoe het met uw kudde bij mij gegaan is; want wat gij bezat, voordat ik kwam, was weinig, maar het heeft zich uitgebreid in menigte, en de Heer heeft u gezegend, waarheen ik mijn voet ook wendde; nu dan, wanneer zal ik ook eens voor mijn eigen huis kunnen werken? Toen zei hij: Wat zal ik u geven? Maar Jakob zei: Gij hoeft mij niets te geven; ik zal wederom uw vee weiden en hoeden, indien gij mij slechts dit wilt toestaan: Ik zal heden door al uw kleinvee gaan en daaruit elk gespikkeld en gevlekt stuk kleinvee afzonderen; elk zwart stuk onder de schapen, en wat gevlekt en gespikkeld is onder de geiten, dat zal mijn loon zijn. En mijn eerlijkheid zal morgen voor mij spreken, wanneer gij mijn loon zult komen bezichtigen: alles wat niet gespikkeld of gevlekt is onder de geiten of zwart onder de schapen, dat zal als door mij gestolen gelden. Daarop zei Laban: Zie, het geschiede naar uw woord. Toen zonderde hij op die dag de gestreepte en gevlekte bokken af en alle gespikkelde en gevlekte geiten, alles waaraan iets wits was, benevens alles wat zwart was onder de schapen, en hij stelde het onder de hoede van zijn zonen. En (Laban) bepaalde een afstand van drie dagreizen tussen zich en Jakob, en Jakob weidde het overige vee van Laban.

Laban lacht in zijn vuistje: dat is mooi, daar kan ik alleen maar beter van worden, dus hij gaat akkoord. En Jakob gaat aan de gang. Hij gaat heel sluw aan de gang, op een manier die Laban niet kon vermoeden, een manier waarbij wij ook zeggen: Jakob, hoe kom je daar toch bij? *Genesis 30:37-43 – Toen nam Jakob zich verse takken van populieren, amandelbomen en platanen, en schildde daarop witte strepen door het wit aan de takken te ontbloten. Hij legde de takken die hij geschild had, in de troggen, in de drinkbakken, waar het kleinvee kwam drinken, vlak voor het kleinvee; en zij werden bronstig, als zij kwamen drinken. Was het kleinvee bronstig geworden bij de takken, dan wierp het gestreepte, gespikkelde en gevlekte jongen. Dan scheidde Jakob de schapen af, keerde de koppen van het kleinvee naar het gestreepte en naar al het zwarte onder Labans kleinvee, en zette die kudden voor zich afzonderlijk, en plaatste ze niet bij het kleinvee voor Laban. En telkens, als het sterkste kleinvee bronstig werd, legde Jakob de takken voor het kleinvee in de troggen, opdat zij bij de takken bronstig zouden worden. Maar als het kleinvee zwak was, legde hij ze*

er niet in; aldus waren de zwakke dieren voor Laban en de sterke voor Jakob. Derhalve nam die man ten zeerste toe in bezit, en hij had veel kleinvee, slavinnen, slaven, kamelen en ezels.

Hij wordt hier niet met 'Jakob' aangesproken maar met 'die man'. Jakob wil God weer een handje helpen, zoals al eerder gebeurde. Dit is geen zuivere koffie. Jakob gaat krachten inzetten die niet uit God zijn. Die takken maken 'zichtbaar' wat Jakob in het 'onzichtbare' aan het doen is. Hij beïnvloedt het vee met krachten uit de geestelijke wereld. En wel zó dat als het sterkste vee bronstig wordt, er jongen geworpen worden voor hem. Het sterkste vee is daardoor voor hem; de kleuren doen er niet toe.

God blijft zegenen

Jakob wordt steeds rijker, maar het gaat wel ten koste van Laban, want die blijft met het 'zwakke, zieke en misselijke' zitten, om het zo maar eens te zeggen. Maar dan draait Laban de afspraak om. Hij wil de gevlekte en zwarte hebben; Jakob mag de witte (schapen) en de bruine (geiten) hebben. Jakob wisselt daarop van handelwijze.

Achteraf blijkt dat Laban wel tien keer de afspraak heeft omgegooid. En elke keer weet Jakob het voordeel aan zijn kant te houden. Hij kleedt Laban als het ware gewoon uit. Dat is niet fraai.

God wil Jakob zegenen, maar Jakob gebruikt methoden die het daglicht niet kunnen zien, dit is 'occult'. Dit is werken met geestelijke krachten die niet uit Gods koninkrijk zijn. En dat wekt altijd weerstand op.

Genesis 31:1-2 – En hij hoorde de zonen van Laban zeggen: Jakob heeft zich alles toegeëigend wat van onze vader was, en uit hetgeen van onze vader was heeft hij zich al deze rijkdom gevormd. Ook lette Jakob op het gezicht van Laban, en zie, het was jegens hem niet als gisteren en eergisteren.

Het gaat daar niet goed in Haran. De zonen van Laban worden afgunstig op die 'indringer' uit Kanaän. Het is hun neef, maar toch. Ook Laban zélf baalt ervan. Elke keer opnieuw gebeurt er wat Jakob wil. Wonderlijk, ja, heel wonderlijk. Zou God op een bepaald moment Jakob hebben 'aangesproken' op dit heimelijke, verborgen gedrag? Ik vermoed van wel.

Genesis 31:10-13 – Het gebeurde eens in de tijd, toen het kleinvee bronstig was, dat ik mijn ogen opsloeg en

ik zag in de droom, en zie, de bokken die het kleinvee besprongen, waren gestreept, gespikkeld en gevlekt. En de Engel Gods zei tot mij in de droom: Jakob. En ik zei: Hier ben ik. En Hij zei: Sla toch uw ogen op en zie toe: al de bokken die het kleinvee bespringen, zijn gestreept, gespikkeld en gevlekt, want Ik heb gezien alles wat Laban u aandoet. Ik ben de God van Betel, waar gij een opgerichte steen gezalfd hebt, waar gij Mij een gelofte gedaan hebt; welnu, maak u reisvaardig, ga uit dit land weg en keer naar het land uwer maagschap terug.

Een aanwijzing van God

Jakob vertelt dit jaren later aan Lea en Rachel. Hij wil daarmee zijn gedrag in die situatie ten opzichte van Rachel en Lea rechtvaardigen. Maar ik denk dat God met die droom Jakob iets *anders* heeft willen duidelijk maken. Als Hij iemand zegent gaat dat nooit *ten koste van* anderen. Bij monde van de engel zegt God tegen Jakob: Ik weet wat Laban jou heeft aangedaan. Geef *Mij* nu de ruimte om jou te zegenen, om jou recht te doen, en houd op met je *eigen* geregel. Ik weet wat Laban je heeft aangedaan, Ik wil je zegenen.

De bedrieger bedrogen

Jakob heeft er niet naar geluisterd, hij is er gewoon mee doorgegaan. En zo kun je een droom naast je neer leggen; je kunt er een stukje uit pakken en denken dat je het daarmee begrepen hebt. Ik denk dat Jakob die droom niet heeft begrepen, misschien zelfs niet heeft *willen* begrijpen. Hij pakt de aanwijzing in ieder geval niet op. Hij gaat door met zijn verborgen spel om Laban te bedriegen. Uit wraak voor het feit dat Laban hem bedrogen heeft.

Meerdere werkingen

Zelfs in deze tijd, waarin God hem zo rijkelijk zegent, blijven in Jakobs leven goede dingen en slechte dingen door elkaar heen lopen. Waarheid en leugen. Werkingen van God en occulte werkingen vanuit zijn voorgeslacht. Ondanks alle zegeningen heeft Jakob dat voor zichzelf nog niet vastgesteld, nog niet uit elkaar gehaald, nog niet onderscheiden en ook nog niet mee gebroken. Dat leugenachtige gedrag heeft hij nog niet afgelegd. Jakob kent zijn God nog niet ten volle. Hij denkt dat dit allemaal uit God is.

Wanneer de Heer hem roept om bij Laban weg te gaan, zegt hij tegen Rachel en Lea:

Genesis 31:3-7 – Toen zei de Heer tot Jakob: Keer terug naar het land uwer vaderen en naar uw maagschap, en ik zal met u zijn. Daarop liet Jakob Rachel en Lea roepen naar het veld, bij zijn kleinvee, en zei tot haar: Ik bemerk, dat het gezicht van uw vader jegens mij niet is als gisteren en eergisteren, maar de God mijns vaders is met mij geweest. Ook weet jij zelf, dat ik met al mijn kracht uw vader gediend heb. Maar uw vader heeft mij bedrogen en mijn loon tienmaal veranderd, doch God heeft hem niet toegelaten mij te benadelen.

Dat is de visie van Jakob over de jaren die zijn verstreken sinds hij de eerste afspraak met Laban heeft gemaakt. Zes jaren zijn inmiddels verstreken en de man is schatrijk geworden. Buitengewoon rijk. En dan roept God hem om terug te gaan. *En ik denk dat God daarmee ook een einde heeft willen maken aan die onverkwikkelijke situatie.* Het woord van de Heer in 31:3 verbindt Jakob met de droom die hij in 31:10-12 vertelt.

Stiekem op de vlucht slaan...

Als God Jakob oproept om terug te gaan naar Kanaän en Jakob dat aan Rachel en Lea gaat vertellen, haalt hij de droom van destijds erbij en plakt hij daar het woord van de Heer aan vast. Dat klopt niet. Lea en Rachel stemmen overigens wel in om met hem mee te gaan. Hier staat niet dat ze tegen elkaar in gaan. De zussen zijn het met elkaar eens. Ze zijn het eens met Jakob, *ze zijn het eens in het negatieve.* Hun vader Laban heeft hun man Jakob slecht behandeld. En wat doen de twee dochters? Ze nemen niet eens de moeite om afscheid te nemen van hun vader, moeder en familie. Ze gaan mee met Jakob op het moment dat Laban weg is. Weer een vlucht. Weer dat heimelijke, dat verborgene.

Had ook anders gekund

Het had ook heel anders gekund, als Jakob het woord van de Heer gewoon aan Laban had verteld en het hem had uitgelegd. Maar hij denkt: Laban laat me vast niet gaan, dus ik zal het zelf maar regelen hoe dit gedaan moet worden. Jakob handelt naar het woord van de Heer, maar doet dat op zijn eigen manier.

Laten ook wij opletten

Dat gaat niet goed, zo bedoelt de Heer het niet. Handel naar het woord van de Heer onder leiding en in de Geest van de Heer, in zijn opstelling en openheid. Laten ook wij niet zomaar het 'een' met het 'ander' verbinden; dan

lopen zaken door elkaar. Hoe vaak doen mensen dat niet. Het woord van de Heer toepassen op hun situatie en dan denken dat alles wat er gebeurt van de Heer is.

Rachel neemt wat mee

Als Jakob echt openheid had gegeven was er niet gebeurd wat er nu wel gebeurde. Rachel grist nog gauw een afgodsbeeld met zich mee: een huisgod, een efod, een terafim. Rachel is ook niet los van het oude. Door het werk van God heeft ze een zoon gekregen: Jozef. En wat doet ze nu? Ze stelt haar vertrouwen - al is het voor een deel - toch weer op die huisgod. Zij breekt niet met het huis dat ze mag verlaten. Ze weet dat de Heer haar roept. Ze mag met Jakob mee naar Kanaän, de weg gaan die Abraham is gegaan. Ze mag loskomen van het oude en ingaan in het nieuwe. En wat doet ze? Ze neemt een deel van thuis mee en houdt daarmee iets van het oude vast. Niet goed, Rachel. Goed dat je meegaat, jammer dat je dingen meeneemt.

Er moet nog veel gebeuren...

En zo zie je dat er in het leven van Jakob en Rachel - en ook in dat van Lea en alle kinderen - nog heel wat moet gebeuren voordat zij naar Gods wil handelen en leven. Er moet nog heel wat gebeuren in de hemel voordat Jakob dat nieuwe land kan binnengaan. Voordat Jakob als stamvader en aartsvader zijn zonen kan voorgaan in de 'vreze des Heren'. Er moet nog heel wat gebeuren. En dan niet alleen ten aanzien van Laban in Haran. In Kanaän krijgt Jakob weer met Esau te maken. En gaat hij na lange tijd ook weer zijn vader ontmoeten. Ook daar wachten confrontaties met werkingen in de hemelse gewesten.

Om Gods verbond voor het nageslacht helemaal vorm te kunnen geven en dat verbond met God in zijn leven ook daadwerkelijk te gaan beleven, moet er gebroken worden met de geestelijke werkingen vanuit het voorgeslacht.

Laban achtervolgt Jakob

Jakob vertrekt. Met vrouwen, kinderen, slavinnen en kudden. Alles gaat mee: een grote karavaan... Laban is weg, hij is bezig met schapenscheren. Na een aantal dagen komt hij thuis en ziet dat 'de vogel is gevlogen'. Hij is woedend. Hij roept zijn familieleden bij elkaar, trekt zijn plan en jaagt achter Jakob aan.

Hoewel Jakob met al zijn vee maar langzaam vooruit komt, en Laban op kamelen achter hem aanjaagt, heeft Laban toch nog zeven dagen nodig om Jakob in te halen. Zij zijn dan al bij Gilead. Van de 1250 km heeft Jakob er

dus al zo'n 600 km op zitten. Ze zijn al dus bijna halverwege.

God neemt het voor Jakob op

Wat gebeurt er op dat moment? God neemt het dan voor Jakob op. Hoe mooi is dat!

Genesis 31:22-24 – Toen aan Laban op de derde dag werd bericht, dat Jakob gevlucht was, nam hij zijn verwanten met zich mee, achtervolgde hem zeven dagreizen ver, en haalde hem in op het gebergte van Gilead. En God kwam in een droom des nachts tot de Arameeër Laban en zei tot hem: Neem u wel in acht, dat gij met Jakob niet ten goede of ten kwade spreekt.

Gods is trouw

God benadert Laban voordat hij Jakob ontmoet. God neemt het voor Jakob op, spreekt tot Laban: maak hem geen verwijten, Laban, ontroof hem zijn kudden niet, dwing hem niet terug te keren, spreek niet ten goede of kwade. God blijft Jakob trouw, ondanks al diens gedragingen waar je vraagtekens bij kunt zetten. Hij blijft Jakob behandelen als de zoon van zijn belofte, die op grond van zijn woord op weg is naar het land dat Hij aan zijn volk wil geven. God sluit aan bij dat 'positieve' van Jakob.

Wat mooi. Zo kan het dus ook. Je hoeft alleen maar gehoorzaam te blijven aan God, je onder zijn leiding te stellen en de weg te gaan die Hij je heeft gewezen. God zélf neemt het dan voor je op. Je hoeft je niet slinks te gedragen. En zelfs al heb jij je slinks gedragen, God is en blijft dezelfde. God laat Jakob niet alleen in die confrontatie met Laban. Zo van: je wist het toch zo goed, zorg dan nu ook zélf maar voor een oplossing. Nee, zo zouden wij misschien reageren. God doet dat in ieder geval niet. Wat een les zit hierin voor u en mij. **Als God toch voor je is, wie zal dan tegen je zijn?** zegt Paulus in Romeinen 8:31.

God beschermt

Is er dan niemand tegen ons? O ja, zegt David, velen zijn het die tegen mij opstaan. Maar de verlossing is van de Heer. Zijn zegen is over zijn volk.

Psalms 3 – O Heer, hoe talrijk zijn mijn tegenstanders; velen staan tegen mij op; velen zeggen van mij: Hij vindt geen hulp bij God. Maar Gij, Heer, zijt een schild dat mij dekt, mijn eer, en die mijn hoofd opheft. Als ik luide roep tot de Heer, antwoordt Hij mij van zijn heilige berg. Ik legde mij neder en sliep; ik ontwaakte,

want de Heer schraagt mij. Ik vrees niet voor tien-duizenden van volk, die zich rondom tegen mij stellen. Sta op, Heer, verlos mij, mijn God! Ja, Gij hebt al mijn vijanden op de kaak geslagen, en de tanden der goddelozen verbrijzeld. De verlossing is van de Heer, uw zegen zij over uw volk.

Dat ervaart David als hij moet vluchten voor Absalom. Gods volk mag rekenen op Gods zegen, wat er ook gebeurt, wie er ook tegenop komt. Je mag rekenen op Gods machtige bescherming, op zijn geweldige zegen, op zijn leiding. Die hand is altijd onder je en boven je.

Laban bindt in

Laban heeft de waarschuwing van God vernomen en hij bindt in. Als hij de dag erop Jakob ontmoet, uit hij alleen zijn ongenoegen.

Genesis 31:26-30 – Laban zei tot Jakob: Wat hebt gij gedaan, dat gij mij misleid en mijn dochters als krijgsgevangenen weggevoerd hebt? Waarom zijt gij heimelijk gevlucht en hebt gij mij misleid en het mij niet medegedeeld? Ik zou u dan uitgeleide hebben gedaan met vreugdebeton en liederen, met tamboerijn en citer. Gij hebt mij niet eens gelegenheid gegeven mijn zonen en dochters te kussen; zodoende hebt gij dwaas gehandeld. Het is in mijn macht u kwaad te doen, maar de God van uw vader heeft gisterennacht tot mij gezegd: Neem u in acht, dat gij met Jakob niet ten goede of ten kwade spreekt. Nu dan, als gij zijt heengegaan, enkel omdat gij zo vurig naar uws vaders huis verlangt, waarom hebt gij dan mijn goden gestolen?

'Gedoe' over de huisgod

Laban verwijt Jakob dat hij zijn 'huisgoden' gestolen heeft. En dan doet Jakob een onverantwoordelijke uitspraak. *Genesis 31:31-32 – Toen antwoordde Jakob en zei tot Laban: Ik was bevreesd, omdat ik dacht, dat gij mij uw dochters zoudt ontrukken. Bij wie gij uw goden vindt, die blijve niet in leven; onderzoek in tegenwoordigheid van onze verwanten al wat ik bij mij heb, en neem het mee. Want Jakob wist niet dat Rachel ze gestolen had.*

Laban mag doden bij wie hij die afgodsbeelden vindt. Jakob lijkt 'zeker' te zijn van zijn zaak. Maar zo'n boude uitspraak is helemaal niet nodig. Jakob had ook kunnen zeggen: Zoek maar, Laban, ik weet van niks.

Ja, ook dat komt voor. Leugenachtig en heimelijk aan de ene kant, groots en imposant aan de andere kant. *Het hoort bij één en dezelfde geest, het zijn werkingen van dezelfde macht.* Het is overdreven en het leidt opnieuw tot leugenachtig gedrag.

Genesis 31:33-35 – Toen kwam Laban in de tent van Jakob en in de tent van Lea en in de tent der beide slavinnen, maar hij vond ze niet. Nadat hij uit de tent van Lea gegaan was, kwam hij in de tent van Rachel. Rachel nu had de terafim genomen en in het kameelzadel gelegd, en was daarop gaan zitten. En Laban doorzocht de gehele tent, maar vond ze niet. En zij zei tot haar vader: Mijn heer worde niet toornig, omdat ik voor u niet kan opstaan, want het gaat mij naar de wijze der vrouwen. En hij zocht nauwkeurig, maar vond de terafim niet.

Rachel bedriegt haar vader. Weer iets leugenachtigs. Laban vindt geen huisgod.

Breek met de leugen

Als je niet volledig stopt met het leugenachtige, vervalt je van het een in het ander. Het ene haalt dan het andere uit. Je denkt: nu heb ik het 'onder controle', en dan is er even later toch weer een (aanvullend) leugentje nodig. De duivel gaat dan gewoon door; je moet met hem breken. Zo'n macht wordt nooit je vriend. *Zo'n macht kan je nooit leiden in rechte sporen.*

Jakob reageert

Als Laban in zijn zoeken naar de terafim niets gevonden heeft, valt Jakob tegen hem uit. Hij gooit zijn frustraties van de afgelopen jaren er allemaal uit.

Genesis 31:36-42 – Toen werd Jakob toornig en twistte met Laban, en Jakob antwoordde en zei tot Laban: Wat is mijn overtreding, wat is mijn zonde, dat gij mij zo heftig achtervolgd hebt? Nu gij al mijn huisraad doorzocht hebt, wat hebt gij gevonden van al het huisraad van uw huis? Leg het hier neer voor de ogen van mijn en uw broeders, opdat zij scheidsrechters tussen ons zijn. Het is nu twintig jaar, dat ik bij u geweest ben; uw ooien en uw geiten hebben geen misdracht gehad en de rammen van uw kleinvee heb ik niet gegeten. Wat verscheurd was, bracht ik niet tot u, ik moest het zelf vergoeden; wat gestolen was, hetzij bij dag, hetzij bij nacht, hebt gij van mijn hand geëist. Zo ging het mij: des daags sloopte mij de hitte en des nachts de koude, en de slaap week van mijn

ogen. Het is nu twintig jaar, dat ik in uw huis geweest ben; ik heb u veertien jaar om uw beide dochters gediend en zes jaar om uw vee, en gij hebt mijn loon tienmaal veranderd. Indien de God van mijn vader, de God van Abraham en de Vreze van Isaak, niet met mij was geweest, dan zoudt gij mij nu voorzeker met lege handen hebben weggezonden; mijn ellende en de arbeid mijner handen heeft God aangezien en Hij heeft gisterennacht het geding beslist.

Jakob is kwaad op Laban, maar eindigt goed: God heeft de arbeid van mijn handen gezien; *Hij heeft beslist.* Jakob beseft dat God het voor hem en zijn gezin heeft opgenomen.

Zowel Jakob als Laban hebben hun misnoegen geuit, maar het eindigt tussen hen met vrede. Ze leggen hun geschil bij. Ze sluiten een verbond dat ze niet meer met elkaar zullen strijden, maar in vrede naast elkaar zullen leven. Ze richten een steenhoop op ter getuigenis.

Genesis 31:43-55 – Toen antwoordde Laban en zei tot Jakob: Deze dochters zijn mijn dochters en deze kinderen zijn mijn kinderen en dit vee is mijn vee, ja, al wat gij ziet, dat is van mij; wat zou ik dan nu mijn eigen dochters en de kinderen die zij gebaard hebben, kunnen aandoen? Welnu, komaan, laten wij een verbond sluiten, ik en gij, opdat het tot een getuige zij tussen mij en u. Daarop nam Jakob een steen en zette die overeind als een opgerichte steen. Voorts zei Jakob tot zijn verwanten: Brengt stenen bijeen. Toen haalden zij stenen en maakten een hoop en zij hielden daar bij die hoop een maaltijd. Laban noemde hem Jegar-Sahaduta, en Jakob noemde hem Gal-Ed. En Laban zei: Deze steenhoop zij heden getuige tussen mij en u. Daarom noemde hij hem Gal-Ed, en ook Mispa, want hij zei: De Heer houde wacht tussen mij en u, wanneer wij van elkander gescheiden zullen zijn. Indien gij mijn dochters vernederend behandelt, en indien gij behalve mijn dochters vrouwen neemt, zie toe, al is er niemand bij ons, God is getuige tussen mij en u.

Voorts zei Laban tot Jakob: Zie, deze steenhoop, en zie, de opgerichte steen die ik geplaatst heb tussen mij en u – deze steenhoop zij getuige, en de opgerichte steen zij getuige: voorzeker, ik zal deze steenhoop niet voorbijtrekken naar u toe, en gij zult deze hoop en deze opgerichte steen niet voorbijtrekken naar mij toe, met kwade bedoeling. De God van Abraham en de God van Nachor, de God van hun vader, mogen richten tussen ons. Toen zwoer Jakob bij de Vreze van zijn vader

Isaak. En Jakob bracht een slachtoffer op die berg en nodigde zijn verwanten tot een maaltijd. En zij hielden de maaltijd en overnachtten op de berg. De volgende morgen vroeg kuste Laban zijn zonen en dochters en zegende hen, en Laban keerde terug naar zijn woonplaats.

Jakob zweert bij één God

Na twintig jaar met elkaar te maken hebben gehad, nemen ze hier afscheid van elkaar; ze zweren dat zij zich voortaan aan deze afspraken zullen houden. Laban zweert bij de God van Abraham en de God van Nachor en de God van hun vader Terach: bij de goden uit het land waaruit Abraham is weggetrokken, de afgoden uit Ur der Chaldeeën. Jakob kiest een andere formulering: hij zweert bij de vreze van zijn vader Isaak. *Hij zweert bij de God die Isaak vreest.* En dat is de God van Abraham en Isaak.

Jakob zweert bij één God. Laban zweert bij meerdere goden. Dat is het verschil tussen beide mannen. Jakob laat hier heel duidelijk weten, wie hij dient. Hij neemt afstand van het meer-godendom zoals dat in het huis van Laban nog steeds de gewoonte is. Daarmee neemt hij ook afstand van alles wat in het huis van Laban heeft rondgewaard.

Uittrekken en binnentrekken

Jakob trekt verder. Het eerste obstakel op weg naar Kanaän is overwonnen. Het uittrekken uit Haran heeft plaatsgevonden, in hemel en op aarde. Nu moet hij ook nog binnentrekken in Kanaän. En ook dát moet in *beide* werelden plaatsvinden. Dat is het tweede aspect van deze reis. Jakob krijgt opnieuw met Esau te maken. Daarbij laat God aan Jakob zien dat Hij ook nu weer *met* hem en *voor* hem is.

Genesis 32:1 – Jakob ging zijns weegs, en engelen Gods ontmoetten hem. Toen hij hen zag, zei Jakob: Dit is een leger Gods. Daarom noemde hij die plaats Machanaïm.

Een Machanaïm-ervaring

Jakob ziet bij het verder optrekken richting Kanaän de hemel voor hem opengaan. Hij mag zijn ogen opslaan en zien dat er ook nu weer engelen van God rondom hem staan. Net zoals destijds in Betel, toen hij uit Kanaän wegtrok. Door het tonen van deze engelen aan Jakob, herinnert God hem aan de belofte van destijds. Jakob noemt deze plaats Machanaïm: *dubbel leger*. Twee legers: Jakob ziet twee legioenen engelen, twee heirlegers van engelen.

In de commentaren staat er: misschien een voor hem en een achter hem. Een ander commentaar: misschien een links van hem en een rechts van hem. Ik dacht: misschien een die hem heeft beschermd in de situatie met Laban en een die hem gaat beschermen in de komende situatie met Esau. Je kunt het ook optellen: engelen voor en achter hem, links en rechts van hem, die hem beschermen in de situatie met Laban en Esau. Dit keer ziet hij hen niet 's nachts in een droom, maar gewoon overdag in een visioen.

Zoals later bij Elisa

Vergelijk het met wat Elisa ziet en met wat de knecht van Elisa te zien krijgt als duizenden Arameese soldaten de stad Dotan hebben omsingeld. Nadat Elisa voor hem heeft gebeden, ziet hij 'paarden en wagens van Israël': engelen van God die zich rondom Elisa en de stad waarin hij verkeert hebben opgesteld. Vrees niet, zegt Elisa, want zij die bij ons zijn, zijn talrijker dan zij die bij hen zijn (2Kon.6:16-17).

Zoiets heeft Jakob gezien nadat Laban naar huis is en hij Esau tegemoet gaat. Wat een bemoediging, wat een tegemoetkoming van God. Met een 'Betel-ervaring' heeft Jakob twintig jaar geleden Kanaän verlaten, met een 'Machanaïm-ervaring' mag hij Kanaän nu ook weer binnengaan. Ik ben de Heer, je God, Ik ben met je, Ik zal je behoeden overal waar je gaat, Ik zal je niet verlaten tot Ik gedaan heb wat ik heb toegezegd. Wat een God, die Zich opnieuw, mede door middel van zijn engelen, aan Jakob betoont.

Het is al gebleken dat God het in de situatie met Laban voor hem heeft opgenomen. En zó, Jakob, mag je de toekomst tegemoet zien. Zó mag je de confrontatie met Esau aangaan. Mijn engelen staan rondom je.

God herinnert Jakob aan de belofte van weleer en hernieuwt zijn belofte. Sla je ogen op: hier ben Ik. Jakob ziet het. Hij noemt de plaats Machanaïm. Hij neemt deze ervaring mee en versterkt daarmee zijn vertrouwen op God. Vol geloof gaat hij Esau tegemoet.

Jakob treft voorbereidingen

Je ziet nu ook veranderingen in het gedrag van Jakob. Hij heeft Laban op slinkse wijze verlaten, heimelijk, onaangekondigd. Maar als hij Kanaän binnentrekt, stuurt hij boden naar Esau. Niet meer slinks, heimelijk en onaangekondigd. Hij wil Esau laten weten dat hij er aan komt. Met het doel om zich met zijn broer te verzoenen.

Beide mannen zijn inmiddels ruim twintig jaar ouder: Jakob en Esau, allebei 97 jaar oud. Wat zou er in het hart van Esau omgaan? Wat is er nog aanwezig van toen? Jakob stelt zich nederig en ootmoedig op. En dan staat er:

Genesis 32:3-5 – En Jakob zond boden voor zich uit tot zijn broeder Esau, naar het land Seir, het gebied van Edom. En hij gebod hun: Zo zult gij tot mijn heer, tot Esau, zeggen: Zo zegt uw knecht Jakob: ik heb als vreemdeling bij Laban vertoefd en ben daar tot nu toe gebleven. En ik heb runderen, ezels en kleinvee, slaven en slavinnen verworven, en ik laat dit mijn heer meedelen om uw genegenheid te winnen.

Jakob noemt in deze boodschap Esau 'heer' en zichzelf 'knecht'. Hij stuurt zijn boden naar het land Seir. Hoe weet Jakob dat Esau niet meer bij zijn vader Isaak in Kanaän verblijft, maar in Seir woont?

Debora

In Genesis 24:59 lees je dat de voedster van Rebekka vanuit Haran met haar en Eliëzer, de knecht van Abraham, meegaat naar Kanaän. Zij heeft Rebekka grootgebracht en blijft bij haar. Na het vertrek van Jakob uit Kanaän is Rebekka overleden. En dan lezen we in *Genesis 35:8 – Toen Debora, de voedster van Rebekka, gestorven was, werd zij begraven beneden Betel onder een eik, en men noemde die: Eik van gewezen.*

Debora is bij Jakob als hij teruggaat naar Kanaän. Zij reist met hem mee en sterft halverwege die reis, bij Betel. Wat is er in die tijd daarvoor gebeurd? Debora is destijds als voedster met Rebekka meegegaan toen zij huwde met Isaak. Zij is in het huis van Isaak gebleven en heeft de tweeling groot zien worden. Zij heeft het hele gebeuren met Jakob en Esau meegemaakt. Naar alle waarschijnlijkheid is zij na de dood van Rebekka naar Haran teruggegaan en heeft zij zich bij Jakob gevoegd, de zoon van haar trouweling, Rebekka. Als Jakob uit dan Haran naar Kanaän vertrekt, gaat zij met Jakob mee. En deze Debora zal geweten hebben dat Esau inmiddels in Edom woont...

Jakob is dus op de hoogte van het feit dat Esau niet meer in de buurt van zijn vader woont, maar een heel stuk zuidelijker, in het land Seir. Daar stuurt hij nu zijn boden naartoe en wacht dan af...

Genesis 32:6 – De boden nu keerden tot Jakob terug en zeiden: Wij kwamen bij uw broeder, bij Esau, en hij is

reeds op weg u tegemoet, met vierhonderd man bij zich.

Jakob vreest voor Esau

Bij zo'n mededeling kunnen er allerlei gedachten in je opkomen. Esau is met vierhonderd man naar je op weg. Dat klinkt niet erg 'moedgevend'. Bij zo'n mededeling wil de duivel er ook zijn gedachten aan toevoegen. En dat gebeurt: *Genesis 32:7 – Toen werd Jakob zeer bevreesd en het werd hem bang te moede...*

Ondanks Machanaïm en al de engelen die hem in de geestelijke wereld terzijde staan, vreest Jakob nu voor Esau en diens leger. Hij wordt zeer bevreesd...

Jakob, denk aan Machanaïm, denk aan Betel, denk aan wat God heeft gezegd en beloofd, laat je niet vangen door de niet-uitgesproken woorden van Esau...

Wat hebben *niet-uitgesproken* woorden vaak 'macht' over mensen. Juist omdat het allemaal zo 'onzeker' is, kan de duivel ermee werken. Boze geesten beginnen je te intimideren en te beklemmen, zij jagen je angst en vrees aan. Terwijl God heeft gezegd: *Ik ben met je*. En je ook weet dat er in de hemel (veel *meer!*) engelen links, rechts, voor en achter je staan!

Jakob smeekt om redding

Wat doet Jakob? Ook nu doet hij weer iets van het ene én het andere. Hij neemt maatregelen én gaat bidden. Gelukkig, hij bidt ook tot zijn God.

Genesis 32:7b-12 – en hij verdeelde het volk dat bij hem was, en het kleinvee, de runderen en de kamelen in twee groepen. Want hij dacht: Indien Esau op de ene groep afkomt en die verslaat, dan kan de groep die overblijft, ontkomen. Toen zei Jakob: O, God van mijn vader Abraham en God van mijn vader Isaak, Heer, die tot mij gezegd hebt: keer terug naar uw land en naar uw maagschap en ik zal u weldoen – ik ben te gering voor al de gunstbewijzen en voor al de trouw, die Gij aan uw knecht bewezen hebt, want met mijn staf trok ik over de Jordaan hier en nu ben ik tot twee legers geworden. Red mij toch uit de hand van mijn broeder, uit de hand van Esau, want ik ben bevreesd voor hem: misschien zal hij komen en mij verslaan, zowel moeder als kinderen. Gij toch hebt gezegd: Ik zal u zeker weldoen en uw nageslacht maken als het zand der zee, dat wegens de menigte niet geteld kan worden.

Jakob bidt vanuit angst en onzekerheid; het klinkt er tussendoor. Hij smeekt God om hem te redden uit de hand van Esau. En dat is goed.

Jakob stuurt geschenken

Maar hij gaat ook zélf weer iets doen. Hij stuurt nog méér geschenken naar zijn broer Esau, een kolossaal groot geschenk. En dat doet hij bewust in 'delen'. Esau zal daardoor op weg naar Jakob steeds wéér knechten aantreffen die hem een kudde dieren aanbieden. En als hij vraagt: van wie, en waarheen, zal Esau steeds wéér dezelfde boodschap horen: voor u, heer, van Jakob, uw knecht.

En Esau komt deze knechten van Jakob tegen, met de ene na de andere kudde. Tweehonderd geiten. Twintig bokken. Tweehonderd ooien. Twintig rammen. Dertig zogende kamelen met veulens. Veertig koeien. Tien stieren. Twintig ezelinnen. Tien ezelinnen hengsten. Esau valt van de ene verbazing in de andere. En iedere keer zeggen de knechten: en uw broer Jakob komt hier achteraan.

Dat moet je maar je eens voorstellen... Ben je met je leger onderweg, en dan komen er eerst tweehonderd mekkerende geiten, dan twintig steigerende bokken... veertig loeiende koeien... en dat gaat maar door.

Esau krijgt nauwelijks tijd om van zijn verbazing te bekomen of de volgende kudde komt er al weer aan. Jakob wil Esau laten delen in het goede dat hij heeft ontvangen. Hij wil hem 'overladen' met geschenken, in de hoop dat Esau ten aanzien van hem gunstig gestemd wordt.

Confrontatie in de hemel

Als je vindt dat je dit moet doen en je *hebt* het gedaan, dan zal je daarna toch wel rustig zijn? Je hebt God aangeroepen, je hebt gesmeekt en gebeden, dan geeft Hij je toch vrede? Maar Jakob is er nog steeds niet rustig onder, ondanks al zijn acties. De confrontatie die er met name in de *geestelijke* wereld aankomt, is niet mals. Die werpt zijn schaduw vooruit. Jakob staat voor een grote strijd, dat voelt hij aan. En dat is juist. Hij ziet het gevaar in zijn broer Esau en de vierhonderd man die bij hem zijn, maar dat is eigenlijk het punt niet. De feitelijke confrontatie speelt zich af in de hemelsferen. Met het ingaan in Kanaän gaat Jakob een nieuwe fase in zijn leven in. God wil dat Jakob daarbij het oude aflegt en nu werkelijk het nieuwe aandoet.

Strijd in de hemelsferen

Jakob moet strijd leveren tegen de machten waarmee hij behept is: geestelijke vijanden die zijn denken en doen, zijn handel en wandel hebben beïnvloed en vergiftigd. Daar wil de Heer hem in helpen, zijn engelen

aangaande hem gebieden (Ps.91:11). Opdat Jakob in die strijd zijn vijanden blijft staan en zal overwinnen.

En dat gebeurt. Geen strijd met Esau, maar een strijd in de hemel. Aan de Jabbok, waar Jakob bij het ingaan van die nieuwe fase te maken krijgt met de vijanden uit zijn verleden (Dat bespreken we de volgende keer).

Ik denk dat we ook hieruit weer een les mogen leren. Hoe belangrijk is het om vanuit *de werkelijkheid van Gods Koninkrijk* te leven. Om het gevaar niet te zien in allerlei zichtbare dingen of in mensen, maar het *werkelijke* gevaar in je eigen hemel te zien en te benaderen. Om dáár met de hulp van God en van zijn heilige engelen, de strijd aan te gaan. Hoe belangrijk is het om het door God beloofde land in te gaan, en daarbij het oude af te leggen en het nieuwe aan te doen (*wordt vervolgd*).

REACTIES VAN LEZERS

Ingezonden

In deze nieuwe rubriek geven we ruimte aan reacties van lezers, die we met instemming van de lezer opnemen. De redactie behoudt zich het

recht voor om reacties in te korten of niet te plaatsen. Dit wordt afgestemd met de schrijver. We hopen dat deze rubriek leven in de geestelijke brouwerij geeft. En nu de eerste schapen over de dam zijn, zullen anderen gemakkelijker volgen... (red.).

Dank voor de mooie uiteenzetting van Cees Visser over 'Dopen in de naam van Jezus' in no. 7/8.

Zeer mooi, duidelijk verwoord en goed onderbouwd. Wat mij vooral opvalt is: in het Oude Testament werd alles gedaan 'in de naam van Jehovah' en Cees legt een mooi verband met Jezus, die alles deed in de naam van de Vader.

Om dan weer het verband te leggen met de macht die Jezus heeft gekregen, door middel van de dood en opstanding, zodat de gelovigen van het Nieuwe Testament ook zouden handelen 'in de naam van Jezus.'

Zo maakt Cees een prachtig verband met de doopformule in Handelingen die altijd was in de naam van Jezus of de naam van de Here.

Daarna legt Cees zeer zorgvuldig de zaak van Mattheus 28:18- 20 en 1 Johannes 5: 7 en 8 uit.

Heel mooi artikel, zeer goed onderbouwd en duidelijk!

Gert-Jan van Zanten, Harderwijk.

De tweede reactie is gericht aan Pieter van Berkel op de Filipijnen naar aanleiding van zijn artikelen in Hoger-Op (red.).

Ik zal me even voorstellen. Wel zo netjes. Mijn naam is *Gerrit van Ek*. Lid van de Volle Evangelie Gemeente De Ark in Alphen aan den Rijn. Vanwaar deze mail? Ik leer je steeds beter kennen dankzij jouw artikelen in Hoger-op. Deze artikelen lees ik met veel aandacht. Weet je waarom? De inhoud vind ik zo herkenbaar. Zo treffend.

Mijn vrouw Adri en ik hebben het nog wel eens over de begrippen: heersen en dienen. Beide heel bijbelse thema's. Daar is op zich niets mis mee. Maar we onderkennen allebei dat er soms geheerst wordt in situaties waarin gediend zou moeten worden. We hebben zo'n duidelijk voorbeeld in Jezus Christus, onze Heiland.

Als wij ons leven naast het Zijne leggen, dan komen we nogal wat verschillen tegen.

Ja, Hij heerste. Over de machten. Over de demonen. Hij zetelde en zetelt boven elke macht. Maar Hij diende zijn Vader. Hij leerde Hem steeds beter kennen en... Hij gehoorzaamde Hem in alles. Dat heeft Hem veel gekost. Uiteindelijk zijn leven. Maar wat heeft dit Leven ons veel gegeven.

Dank, Jezus, dank voor het heil dat U ons bereidde. Dank voor uw levenskracht.

Hij laat ons zien wat dienen inhoudt. Jouw leven inzetten voor dat van de ander. Daarin zijn we aan het ontwikkelen. Dat willen we in onze vingers, zeg maar in ons hart krijgen.

Het zijn niet onze woorden, maar onze daden die zo belangrijk zijn. Je schrijft over Woord en Daad. Beiden zijn onmisbaar.

Weet je wat ik een mooie tekst vind: 1 Petrus 3. Dat gaat over mannen die het woord niet gehoorzaam zijn, maar door de wandel van hun vrouwen zonder woorden gewonnen worden, doordat zij oog krijgen voor hun reine en godvrezende wandel.

Pieter, je doet me enigszins denken aan een roepende in de woestijn. Je strijd is voelbaar.

Het woord 'volharding' komt in me op. Wat denk je van het volgende: Jij blijft roepen en wij zegenen de mensen in jouw omgeving met geopende oren en gewillige harten.

Vind je dat een goede deal?

Weet dat we aan je denken. Dan ben jij niet ver weg, maar dichtbij. Dank je wel voor je gave inzendingen in het Hoger-op-magazine. Blijf schrijven. Wij blijven lezen!

GEDICHT

**'Vader, U bent méér dan woorden kunnen zeggen
bij U... hóef ik niets uit te leggen!**

**Want Ú alleen kent mijn tranen als ik huil
dán zegt U: 'Kom maar bij Mij, mijn kind en schuïl!
Het blijft een wónder U te kennen
ik draag U in mijn hart, voor áltijd met mij mee!'**

**'En waar het 'nacht' is, doet Ú voor mij het licht aan
want U ként mijn vallen en mijn opstaan
en loopt mijn hele leven met mij méé!
U ziet mijn verlangens, mijn dromen
want daarmee mag ik áltijd bij U komen
Vader, ik draag U in mijn hart voor áltijd met mij mee!'**

**'Zo wil ik leven in gebórgenheid bij U
wetende... dat U mijn hárt blijft raken,
mij leert vergeven, mij krácht geeft in de strijd
en al wandelende met U, zie ik uw liefde, uw májesteit!
Want U bent de róts onder mijn voeten,
U bent bij mij, continu
en daarom Vader komt het altijd... áltijd goed bij U!'**

Hanny Laurita

PINKSTEREN

'We hoorden hen in onze eigen taal spreken'

Door Piet Sulman (Assen)

Met Pinksteren wordt traditioneel over het verhaal in de Bijbel gepreekt, beschreven door Lukas in het boek Handelingen der apostelen.

Daar lezen we o.a.:

In Handelingen 2 vers 8:

- In de NBV: *Hoe kan het dan dat wij hen allemaal in onze eigen moedertaal horen?*
- En in de NBG: *En hoe horen wij hen dan een ieder in onze eigen taal, waarin wij geboren zijn?*

Toen ik een tijd geleden hierover op de tv ook een preek hoorde, legde die spreker uit dat in deze tekst het om je moedertaal gaat. Dit raakte mij persoonlijk diep.

Je moedertaal of dialect

Hier staat in de Griekse Bijbel het woord *dialektos*. Dit woord kennen wij ook. Het is de taal waar je in geboren, opgegroeid bent. Tegenwoordig speelt dit minder duidelijk, maar voor mijn generatie zeker, kon je horen waar je vandaan kwam. Je kunt nu nog aan mijn Nederlandse taal horen dat ik uit het noorden kom en niet bijv. uit Amsterdam. Iedereen in je omgeving sprak hetzelfde dialect. In sommige plaatsen sprak zelfs ook de dominee, huisarts of burgemeester gewoon dialect. Zo ben ik ook opgegroeid. Pas op de middelbare school werd er serieus Nederlands gesproken. Maar als ik u in het dialect zou aanspreken, verstaan de meesten mij niet goed, alleen de Groningers kunnen mij niet alleen goed verstaan, maar kunnen je ook al gauw vertellen uit welke streek van Groningen ik vandaan kom. Een Groninger uit de Veenkoloniën spreekt het dialect net weer wat anders dan iemand van het Hoogeland.

In het dialect bidden tot de Heer zijn wij en ook ik niet gewend. Maar waarom niet? Voelt het misschien oneerbiedig?

Waar de Geest van God gebruik van maakte

Maar waarom liet Gods heilige Geest op die eerste Pinksterdag de grote daden van God juist in het dialect verkondigen? In het Grieks, Joods of Romeins had Hij - menselijkerwijs - een groter publiek die Hij kon bereiken! Maar nu: de betreffende spreker verstond die

taal zeker niet, hij had geen idee wat hij vertelde. Verreweg de meeste luisteraars verstonden het ook niet!

Maar die enkele vrome Jood in Jeruzalem verstond het wel en werd er juist door geraakt! De taal waarin hij aangesproken werd, was de taal van zijn moeder! Juist voor die taal was hij gevoeliger dan enig andere taal, die hij ook goed beheerste en dagelijks sprak. Bijv. Aramees, Joods, Grieks. Ik denk dat dit de wijsheid van de heilige Geest is om zo te handelen. Gods Geest weet als geen ander hoe Hij die mens kan bereiken. Je moedertaal herken je, versta je uit al die 120 andere talen die er die morgen klonken! Uit dit geweldige rumoer van geluid en stemmen hoor je de duidelijke, misschien zachte stem als van je moeder die roept: *Kom thuis mijn kind!*

Toen Paulus door Jezus werd geroepen toen hij op weg was naar Damascus, sprak de Heer Jezus hem ook in zijn moedertaal aan.

Spreken in tongen en meer

De heilige Geest van God wil je persoonlijk aanspreken door mensen heen, zelfs ook door middel van iemand die in tongen spreekt.

Ik ken een broeder die ook op deze wijze door de Heer tot geloof in Hem werd geroepen. Hij werd geraakt door de tongentaal van een andere persoon in een samenkomst op Beukenstein waar hij was: ook in zijn moedertaal (Italiaans), terwijl degene die in tongen sprak een bakker uit Hoogeveen was. Dit is maar één bijzondere gave van de Geest, maar Hij wil zoveel meer geven!

Voor ons gelovigen is die belofte van de Heer! Hij wil ons dagelijks vullen met zijn Geest. Wil jij, verlang jij naar de gave van de Geest? En wil je ook in tongen te spreken? De Heer wil je dit geven, vraag Hem er om! Open je mond en Hij zal hem vullen!

IS JEZUS CHRISTUS GOD, MENS OF ALLEBEI TEGELIJK? (1)

Door Jildert de Boer

Dit is het eerste deel van drie artikelen over een gevoelig thema. Om een evenwichtig beeld te krijgen is het van belang om alle drie artikelen te lezen. Daarna zijn vragen of reacties welkom (red.).

Jezus is de afstraling van Gods heerlijkheid en het beeld van de onzichtbare God

In Hebr. 1:3 lezen we dat Jezus *de afstraling van Gods heerlijkheid en de afdruk van Zijn wezen is*. Natuurlijk geloven ook wij dat Jezus in zijn leven op aarde Gods heerlijkheid weerspiegelde. In Kol. 1:15 staat dat Jezus *het beeld is van de onzichtbare God*. Hij beeldt uit wie de Vader is - de onzienlijke God - in de zichtbare wereld, op aarde dus. Jezus sprak tegen Filippus die Hem vroeg *'Toon ons de Vader': 'Wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien'* (Joh. 14:9). Jezus openbaarde werkelijk wie God de Vader is. En Jezus was één met de Vader (Joh. 10:30), dat betekent niet dat Zij 'eens wezens' zijn, maar zij zijn één in gezindheid, handelen en doel en zeker ook één in liefde en heiligheid. Daarom hebben Vader en Zoon een openbarings- of een relatie-eenheid, geen wezenseenheid.

Jezus is de Zoon van God en de Zoon des mensen

Het nieuwe testament toont ons Jezus Christus als Zoon van God (naar de geest) en als Zoon des mensen (naar het vlees) (Romeinen 1:3-4; 1 Joh. 4:2,15). Daarom is Hij zowel de *eniggeboren Zoon van God* (Joh. 3:16) als de *eerstgeboren Zoon*, aan wiens beeld wij gelijkvormig mogen worden (Rom. 8:29). Wij belijden Hem in diverse functies met vele benamingen, bijvoorbeeld Messias of Gezalfde, Here, Verlosser, Heiland, Meester, Middelaar, Doper in de Geest, enz. enz. Door middel van Hem - dank zij het werk van Jezus voor ons aan het kruis - heeft God ons gered van de zonde en door Hem mogen wij die geloven eeuwig leven (Joh. 6:47).

Zuiver monotheïsme

Jezus bevestigt het shema, de geloofsbelijdenis van Israël: *'Hoor, Israël, de HEERE onze God, de HEERE is één'* (Deut. 6:4) helemaal in Marc. 12:29. Hij vult dat niet aan tot drie personen. Er is dus geen multi-God, maar God is de Ene, zuiver monotheïstisch. Daarom bestaat God niet uit drie personen.

Waarschijnlijk is Tertullianus rond 180 na Christus de eerste geweest die sprak over de 'trinitas', voordat het concilie van Nicea uit 325 na Chr. officieel de twee-eenheid tussen Vader en Zoon vaststelde die op het concilie van Constantinopel in 381 na Chr. werd aangevuld met de heilige Geest tot de 'drie-eenheid.'

De heilige Geest is Gods Geest

De 'drie-eenheidsleer' wil ook de heilige Geest aanbidden en vereren als God, maar de Bijbel zegt daar niets over, wel lezen we: de Geest verheerlijkt Jezus

(Joh. 16:14). De term 'God de Heilige Geest' komt niet uit de Bijbel. De heilige Geest is geen *aparte* persoon naast God, maar is de Geest van God die tot God behoort, net zoals de menselijke geest *geen afzonderlijke persoon* van ons is, maar tot ons mens-zijn behoort (1 Kor. 2:11). Alleen de Vader is God! Daarom lezen we geregeld over God de Vader.

Jezus is Gods hoogste vertegenwoordiger, maar Hij staat onder God de Vader, de Allerhoogste

Er zijn enkele verzen, waar Jezus met de titel van 'God' wordt aangeduid, bijvoorbeeld toen Thomas na Zijn opstanding, de tekenen in Jezus' lichaam zag en uitriep: *'Mijn Heer en Mijn God'* (Joh. 20:28). In zijn status als verheerlijkte Heer kan Jezus met de titel 'God' genoemd worden. God heeft Hem na Zijn vernedering en ontlediging (Fil. 2:6-8) *uitermate verhoogd en Hem de naam boven alle naam geschonken* (Fil. 2:9). *De gehele volheid van God heeft woning in Hem gemaakt* (Kol. 1:19; Kol. 2:9). Hij is in een positie gesteld *als* van God, maar dat houdt niet in dat Jezus Jahweh is.

En nooit zei Hijzelf: 'Ik ben God'. Hij presenteerde Zichzelf bij voorkeur als de Zoon des mensen, al veel eerder door Daniël in hoofdstuk 7:13 aangeduid als Mensenzoon. Toen Jezus op aarde was, wandelde Hij *als* God en als de Zoon was Hij *Gods hoogste vertegenwoordiger* op aarde en in Gods plan.

Jezus was niet de Allerhoogste, dat is God de Vader. De Bijbel geeft veel voorbeelden van *onderschikking* van de Zoon aan de Vader:

- Tijdens Zijn leven op aarde sprak Hij: *'de Vader is meer dan Ik'* (Joh. 14:28).
- *'Mijn Vader die hen aan Mij gegeven heeft, is meer dan allen...'* (Joh. 10:29a).
- Jezus zei tegen de rijke jongeling: *'Waarom noemt gij Mij goed? Niemand is goed dan God alleen'* (Marc. 10:18). Jezus beseft dat Hij de voleinding nog niet bereikt had en daarom noemde Hij alleen God in absolute zin goed.
- Na de opstanding gaf Jezus Maria Magdalena de opdracht om tegen zijn broeders te zeggen: *'Ik vaar op naar Mijn Vader en uw Vader en naar Mijn God en uw God'* (Joh. 20:17).
- Er is *'één God en Vader van allen, die is boven allen...'* (Ef. 4:6).
- *'Het hoofd van Christus is God'* (1 Kor. 11:3). *'U bent van Christus en Christus is van God'* (1 Kor. 3:23).

- En tenslotte zal Jezus - na de overwinning op al Zijn vijanden onder Zijn voeten (Hebr. 10:13), inclusief de dood - **het koningschap aan de Vader overgeven** (1 Kor. 15:24-26). **‘Wanneer alles Hem onderworpen is, zal ook de Zoon Zelf zich aan Hem onderwerpen, die Hem alles onderworpen heeft, opdat God zij alles in allen’** (1 Kor. 15:28).

Uit al deze teksten blijkt dat de Zoon onder de Vader gesteld wordt en niet aan God gelijk staat. Jezus is niet de Allerhoogste, dat is God de Vader (Jahweh) alleen (wordt vervolgd).

Ga je mee, hogerop?

ZENDING: GODS WERK IN CONGO

Roland en Ingeborg Bahozi met hun kinderen Seth, Josephine en Rophe

Mozes visie

Een aantal jaren geleden sprak God tegen Roland over de kinderen in Congo. Terwijl hij door de straten van Goma liep en de straatkinderen zag, zei God: “Er zijn veel jonge mensen zoals Mozes – zij hebben in hun leven een Mirjam nodig”. Eerst begreep ik niet wat God hiermee bedoelde, maar ik ben op zoek gegaan naar de betekenis ervan.

Je hebt misschien gehoord wat er gaande is in DR Congo. Terugkerende oorlogen, dodelijke epidemieën, ziektes en armoede zijn aan de orde van de dag. Hierdoor leven grote aantallen kinderen in nood, eenzaamheid en ondervoeding: weeskinderen, straatkinderen, kinderen die doodgaan aan behandelbare infecties. Zij zijn als Mozes. Hun leven is in gevaar. Zij dragen de potentie in zich leider van een volk te worden. Om net als Mozes een volk uit de duisternis te leiden, van slavernij naar het Licht. Zij hebben echter een Mirjam nodig, die voor hen opstaat. Een Mirjam, die hen helpt de persoon te worden, die God bedoeld heeft dat ze zijn. Mozes was bedoeld om leider te zijn om het volk te bevrijden. Action Uruma is geroepen om “een Mirjam te zijn”, om te zorgen voor kwetsbare kinderen, zonder familie en een thuis, en hen de liefde van Christus te brengen. We zien potentie en kijken naar het goud in hen. We zoeken wegen om voor hen te zorgen, hen onderwijs te bieden en hen te eten te geven.

Action Uruma is een Congolese en Nederlandse organisatie die kinderen en jongeren in het oosten van de Democratische Republiek Congo ondersteunt. We hebben als visie om kinderen en jongeren kansen te bieden (onderwijs), te beschermen (medische zorg) en te begeleiden (discipelschap) om leiders te worden in hun land en vanuit hun relatie met God een verandering te brengen.

De organisatie wordt door ons geleid, Roland en Ingeborg Bahozi. Roland is geboren en opgegroeid in Congo, hij is voorganger en leidt de Congolese organisatie. Ingeborg is Nederlandse, voorheen afgestudeerd als kinderarts. Ingeborg (Zoet) is opgegroeid in de pinksterkapel in Den Haag (nu VEG Den Haag). In 2017 zijn we getrouwd en zijn we de visie en het werk in Congo samen gaan uitwerken. We hebben vier kinderen, Seth van 7 jaar, Josephine van 3

jaar en Rophe van 1 jaar. Onze dochter Eden is in 2020 op de leeftijd van 2 weken naar Jezus gegaan.

Door middel van dit artikel willen we jullie bemoedigen in jullie geloof en uitnodigen om samen te werken in Gods werk in Congo, door middel van voorbede en - indien je je geroepen voelt - door financieel partnerschap.

Democratische Republiek Congo

Action Uruma heeft een basis in de stad Goma in DR Congo. Goma is de hoofdstad van de provincie Noord-Kivu in het oosten van DR Congo. De stad heeft circa 2 miljoen inwoners en ligt aan het Kivu-meer, grenzend aan Rwanda. Het landschap wordt gedomineerd door de actieve vulkaan Nyiragongo, gelegen in het Nationale Park Virunga.

De recente geschiedenis van Goma tekent zich door de vulkaanuitbarsting, de Rwandese genocide van 1994 en de daaruit voortvloeiende Congolese oorlogen. De nasleep van deze ingrijpende gebeurtenissen heeft jarenlang effect gehad op de stad en de omgeving. Er is sprake van veel geweldincidenten. Militaire groeperingen beheersen de bossen en het berggebied ten noorden en westen van Goma. Sinds begin 2025 is Goma ingenomen door het rebellenleger M23. Dit brengt grote onveiligheid: er zijn veel mensen vermoord, vele mensen zijn ontheemd en werden ze gedwongen te vluchten. Veel kinderen, tieners en jonge mensen leven in onveiligheid. Velen van hen leven op straat lijden aan ondervoeding. Ziektes bedreigen hun levens en die van hun families.

ONZE PROJECTEN

Basisschool

In 2016 zijn we begonnen met de basisschool "Complexe scolaire les Moises" (Mozes school). De school is gevestigd in Kashongolere, een dorp in de provincie Zuid-Kivu. Startend met slechts twee klaslokalen en twee leraren, zijn we inmiddels uitgegroeid naar een school met 190 kinderen verdeeld over 6 klassen. We hebben 6 leraren en een directeur die maandelijks een vast inkomen ontvangen. De kinderen die we opnemen hadden eerder geen mogelijkheden om naar school te gaan. Sommigen van hen zijn wees. Sommigen verloren hun vader of moeder door oorlog of ziekte. Ze leven in extreme armoede en zijn niet in staat om schoolgeld en schooluniformen te betalen. In 2024 hebben we drie van de zes klaslokalen om kunnen bouwen van hout naar steen, waardoor er een

duurzamere en betere omgeving is ontstaan om in te leren. Door het onderwijs dat de kinderen ontvangen krijgen ze kansen in het leven om uit de armoede te stappen en zich te ontwikkelen om leiders te worden in hun omgeving.

Op school ontvangen de kinderen schoolontbijt. De mate van ondervoeding is verontrustend hoog. Hierdoor is er meer kans op ziekte, overlijden en lagere schoolprestaties. Door het bieden van schoolontbijt krijgen de kinderen een eiwitrijke voedzame maaltijd, waardoor ze zich beter kunnen concentreren en positief kunnen ontwikkelen.

Medische kliniek

Voor de Congolese bevolking in het algemeen geldt dat 70% van de bevolking geen of weinig toegang heeft tot gezondheidszorg. Eén op de tien kinderen overlijdt voordat zij de leeftijd van 5 jaar bereiken.

In 2024 zijn we gestart met het bieden van medische "overvloedig leven". We verlangen ten midden van de duisternis Gods licht te verspreiden door een plek te bieden aan mensen waar werkelijk voor ze gezorgd wordt, lichamelijk en geestelijk.

Naaitraining

Sinds oktober 2022 is er een grote stroom vluchtelingen ontstaan door toenemend rebelligeweld.

Aanvankelijk woonden ze in grote kampen in het noorden van de stad. Maar vanwege nieuw geweld begin 2025, specifiek gericht tegen de vluchtelingen, zijn deze kampen verwoest en hebben ze geen vaste plek om te verblijven. Er is gebrek aan voedsel, onderdak, hygiëne en gezondheidszorg.

We werken sinds 2023 actief onder de vluchtelingen. We bezoeken ze regelmatig, bidden samen en bemoedigen ze met het Woord. Daarnaast hebben we praktische zorg geleverd door dekens, zeep en plastic zeilen uit te delen voor onderdak. Vervolgens zijn we gestart met het trainen in het naaien van kleding, hierdoor kunnen ze een vaardigheid leren, een bedrijfje starten en voorzien in hun basisbehoeften.

Tijdens de training delen we het evangelie en begeleiden we ze in hun wandel met Jezus.

Kerk

We leiden op dit moment zes kerken in Congo. We ondersteunen het leiderschap, geven trainingen en begeleiden jongeren in hun wandel met Jezus. We geloven dat de kerk een instrument is dat God gebruikt om gemeenschappen en naties te bereiken. Wij begeleiden pastors omdat we geloven dat goed uitgeruste leiders (Efeziërs 4) het goede nieuws van Jezus effectief kunnen presenteren. We geloven dat de kerk geroepen is om zout te zijn in de wereld en Gods licht te verspreiden in de duisternis.

Geloofsofbouwende getuigenissen

Het afgelopen jaar is een heel moeilijk jaar geweest voor Congo, voor onze vrienden, familie en de mensen waar we naar uitreiken. Ook op dit moment worden zij nog

onderdrukt door het rebellenleger. Maar te midden van deze duisternis werkt God en bouwt Hij Zijn koninkrijk. We kunnen vele verhalen met jullie delen en willen beginnen met deze twee getuigenissen.

De kracht van Gods Woord

Eén van de jongeren van onze gemeente in Goma deelde over de momenten dat het rebellenleger de stad innam. Ik kwam van de kerk en wilde naar huis, maar op straat werd heftig gevochten. De kogels vlogen in het rond, mensen vielen op de grond. Ik was zo bang en dacht dat dit mogelijk het einde van mijn leven was, ik rende door de straten op weg naar het huis van familie om daar te schuilen. Terwijl ik over mensen heen moest springen werd ik herinnerd aan Psalm 23, de voorganger had daar meerdere keren over gesproken. Ik bleef maar herhalen, de Heer is mijn Herder, mij zal niets ontbreken.... dit gaf mij moed en nieuwe kracht. Ik kwam uiteindelijk ongedeerd aan in het huis waar ik meerdere dagen ben gebleven.

Gods Woord is krachtig, laten we ons dagelijks vullen met Zijn Woord.

Nieuw leven te midden van oorlog

Toen het rebellenleger de stad Goma binnenkwam, hebben ze alle vluchtelingenkampen vernietigd. De mensen die daar al jaren onder erbarmelijke omstandigheden woonden hadden geen plek om heen te gaan. Er werd ze verteld dat ze naar 'huis' moesten, anders zouden ze er morgen niet meer zijn. Velen vluchtten de stad in, waaronder een jonge weduwe met haar vier kinderen. Ze vond onderdak in de kerk van een bevriende voorganger. Echter ook daar was ze niet veilig, de rebellen bezochten de kerk en geboden de mensen die daar schuilden weg te gaan en dreigden de volgende dag terug te komen. Deze moeder was net haar man verloren, ze was hoogzwanger, had een aantal dagen niet gegeten en ze kon nergens heen. Ze kwam op ons pad doordat de bevriende voorganger hulp had gevraagd. We besloten haar mee te nemen naar onze kliniek. Daar is voor haar en haar kinderen gekookt, heeft ze vocht gekregen om aan te sterken en na een aantal dagen beviel ze van een gezonde zoon. Ze gaf onze kliniek de eer om haar zoon een naam te geven:

Zie hier de video: [Uzima Mozes](#) (leven aan Mozes).

(klik voor de video)

Het is de belichaming van de visie om naast kinderen als Mozes, die met de dood bedreigd worden, te komen staan en ze kansen te geven om uiteindelijk leiders te worden in hun land.

Als je geraakt bent door het werk dat God in Congo doet en meer wil weten of partner wil worden kijk dan op onze website <https://actionuruma.org/nl/> of neem contact op via info@actionuruma.nl.

Heel veel zegen,
Roland en Ingeborg Bahozi

DAGBOEKEN BIJ DE BIJBEL

Door redactie

Van broeder Gerard Wassink uit Ulrum, die zijn wortels heeft in de VEG Driebergen-Zeist, waar destijds Wim en Rie Hijink voorgangers waren (tijdens Beukenstein en nog jaren daarna), ontving ik een pdf van zijn *Dagboek bij de lezing van Titus t/m Judas*. De broeder vroeg mij het te beoordelen en mee te lezen. Hij schreef mij: Ik hoop dat het, bij goedvinden, een bijdrage mag leveren aan de 'KvO-community' (we begrijpen wat hij bedoelt...red.)

Bij deze wijs ik op zijn uitgaven, want eerder publiceerde hij al:

- *Dagboek bij Johannes en Handelingen*
- *Dagboek Romeinen en Korinthebrieven*
- *Dagboek bij de Galaten t/m 2 Timotheüs*

Hoe is het een en ander begonnen?

De broeder stelt terecht dat het koortje 'Lees je Bijbel, bid elke dag' meer is dan een regel uit een kinderliedje. Hij en zijn vrouw Yvonne lezen al jaren elke dag een hoofdstuk uit de Bijbel. Op een bepaald moment is hij elke dag op gaan schrijven wat hem aangesproken had in elk hoofdstuk en dat plaatste hij dan op zijn weblog, waarna later de dagboeken gebundeld in boekvorm verschenen. Daarbij gaf Gerard Wassink ze elke keer de ondertitel mee: *Gedachten bij de Schrift*.

Welke methode wordt gebruikt?

Bij de indeling gebruikte hij het SOAP-principe, dat naar het Engels staat voor: Scripture, Observe, Apply, en

Pray. In het Nederlands: Schrift, Overdenken, Applicatie (of: toepassing), Praten met God.

Gerard schrijft in zijn inleiding: "Het is een hulpmiddel dat je kan helpen dieper de tekst van de Bijbel in te duiken. Het helpt je ook om je gedachten, emoties en associaties vast te leggen. SOAP mag een dagboek worden dat je schrijft, terwijl je je dagelijkse stille tijd houdt. Het kan je ook helpen bij het verdiepen van je begrip van een tekst of een bijbelgedeelte. Je kunt het gebruiken als je elke dag een vers leest, of een heel hoofdstuk, of je nou een bijbelrooster leest van een jaar, of een rooster van je gemeente of kring of van het internet."

Hoe volgt de schrijver de bijbelboeken?

Hij volgt de bijbelboeken per hoofdstuk. Uit elk hoofdstuk vermeldt hij een aantal kernachtige teksten. Deze betreft hij in zijn observatie ter overdenking, om ze daarna van toepassing te maken in praktische in, en ten slotte de hoofdgedachten in een beknopt gebed weer te geven.

Beoordeling

De schrijver heeft er een vlot, prettig leesbaar verhaal van gemaakt, dat opbouwend is voor je geloofsleven. Hij graaft niet heel diep in de bijbelboeken, maar is zeker ook niet oppervlakkig. Het is ruimschoots voldoende voor wat je in je stille tijd nodig hebt. Hij laat de teksten praktisch spreken en hij is erin geslaagd er een bevattelijk geheel van te maken. Hij stipt concrete zaken aan waar je als christen je voordeel uit kunt halen zonder het heel zwaar te maken. Toch schroomt hij af en toe niet om als de tekst daar aanleiding toe geeft, dwalingen in onze tijd duidelijk aan te geven.

'Krenten in de pap'?

Zijn er ook 'krenten in de pap' te vinden? Nauwelijks. Als je goed zoekt, in welk boek ook, kun je altijd - hoe dan ook - ergens aanmerkingen op maken. Maar ik heb het zeker niet met die intentie gelezen en ik verwacht van de lezers van Hoger-Op dat zij goed in staat zijn, om de boekjes zelf tot persoonlijke geloofsopbouw te hanteren en aan eigen leven te toetsen.

Daarom: aanbevolen als hulp in je 'stille tijd.' Het *Dagboek Titus t/m Judas* telt 95 pagina's.

De boeken zijn verkrijgbaar voor resp. €14,95 tot €15,37 bij:

<https://www.bravenewbooks.nl/site/?r=userwebsite/index&id=GerardWassink>

Alleen het *Dagboek Romeinen en Korinthebrieven* is daar niet uitgegeven, maar kan bijv. bij bol.com besteld worden:

[Dagboek Romeinen en Korinthe brieven, Gerard Wassink | 9789463868402 | Boeken | bol](#)

Dagboek Titus t/m Judas – Gerard Wassink

BOEKJES OVER HET VOLLE EVANGELIE

Door redactie

We hebben de taak opgepakt om een reeks boekjes uit te geven die gaan over de inhoud van het volle evangelie, waarvan de eerste twee nu beschikbaar zijn. Ze worden geschreven om ons 'levend, wakker en fris' te houden wat betreft de boodschap die we lief hebben en die in de gemeenten en in onze persoonlijke levens wordt uitgewerkt in de praktijk. En het is zeker fijn om de boekjes te verspreiden naar anderen die verlangen naar méér van de Heer.

In de loop der jaren zijn in ons land vanaf de zestiger jaren van de vorige eeuw inzichten ontwikkeld die we als herontdekkingen beschouwen van de oorspronkelijke boodschap van Jezus en de apostelen. Graag spreken we met Jezus van het evangelie van het koninkrijk der hemelen of zoals Paulus het omschrijft: de boodschap aangaande de hemelse gewesten. De smalle weg van Jezus is tegelijkertijd de hoge weg door de hemelse gewesten (naar Jes. 35:8), waarbij onze geestelijke vijanden de grip op ons verliezen.

In de boekjes gaat het niet slechts om het aanreiken van goede inzichten en het bespreken wat er vanuit de geestelijke wereld allemaal tegenop komt aan dwaalleer, maar vooral ook om de praktische realisering

in ons dagelijkse leven en de gezamenlijke beleving ervan in de gemeenten.

We hopen D.V. in 2026 deel 3 te laten verschijnen.

Via de redactie, door middel van de evangelische boekwinkel en bijv. www.bol.com zijn de boekjes leverbaar:

[Volle evangelie: vernieuwing van denken deel 1](#)

[Volle evangelie: vernieuwing van denken deel 2](#)

MEDEDELINGEN

- Uiterste datum indienen kopij is **op 15-10** voor no. 10 van jaargang 4, **okt. 2025. Verschijning: ongeveer 25-10.**
- In het volgende nummer o.a. Openbaring in vogelvlucht (8) en 1 Tessalonicenzen (7)

COLOFON

Redactie:

Jildert de Boer

E-mail: redactie@hoger-op.nl

Tel. 06-27269342

Vormgeving:

Henk Verbeek

Redactie

